

**NORĀDĪJUMI PAR *LEADER* SADARBĪBAS PASĀKUMU ĪSTENOŠANU LAUKU
ATTĪSTĪBAS PROGRAMMU 2014.–2020. GADAM IETVAROS**

Projekts: 11.10.2013.
Atjaunināts: 27.04.2017.

(Galīgā redakcija)

Piezīme: šai versijai ir iespējami turpmāki rediģējumi atbilstīgi darba grupas ierosinājumiem
par plānoto *LEADER* sadarbību Eiropas Tīkla lauku attīstībai (ETLA) ietvaros

Satura rādītājs

1. Ievads	3
1.1. Norādījumu ievads	3
1.2. LEADER/SVVA ievads ELFLA 2014.–2020. gadā	3
1.3. LEADER/SVVA paredzētās sadarbības pamatojums	3
2. LEADER sadarbības pasākumu juridiskais pamats	5
3. Atbilstības ELFLA nosacījumi	7
3.1. Vispārīgie principi	7
3.2. Atbalsta veidi	8
3.3. Atbalsta finanšu tvērums sadarbībai	11
4. Sadarbības pasākumu atlases procedūras	12
4.1. Tehniska sagatavošanas atbalsta atlase sadarbības pasākumiem	12
4.2. Sadarbības projektu atlase	12
4.2.1. Vietējo rīcības grupu veikta atlase	13
4.2.2. Vadošo iestāžu veikta atlase	13
5. Īpaši noteikumi starpvalstu sadarbības jomā	14
6. Lauku tīklu (Eiropas Tīkla lauku attīstībai un valsts lauku tīklu) loma LEADER pieejas sadarbībā	16
7. Nobeiguma ieteikumi	17
1. PIELIKUMS. Atsauces dokumenti	18
2. PIELIKUMS. Norādījumu par SVVA 8.4. sadaļa	19
3. PIELIKUMS. Informācijas apmaiņas veidlapa	21
4. PIELIKUMS Ilustratīvs sadarbības līguma vispārīgās veidnes piemērs LEADER starpvalstu sadarbības projektiem	23

1. Ievads

1.1. Norādījumu ievads

Šo norādījumu mērķis ir izskaidrot *LEADER* sadarbības pasākumu nozīmi saistībā ar lauku attīstības programmām 2014.–2020. gadā.

Šie norādījumi būtu jāuzskata par informatīvu atsauces dokumentu, un tie nerada jaunus tiesību aktu noteikumus. Jebkurā gadījumā interpretēt Kopienas tiesību aktus ir Eiropas Tiesas pienākums.

Šis dokuments papildina Vadlīnijas sabiedrības virzītai vietējai attīstībai (*SVVA*), ko izdeva četri par ESI fondiem atbildīgie Eiropas Komisijas ģenerāldirektorāti (ĢD)¹ un kas jau atspoguļo sadarbības pasākumus sabiedrības virzītā vietējā attīstībā, kā paredzēts Kopīgo noteikumu regulā (KNR) un ELFLA regulā² un EJZF³ regulā.

1.2. *LEADER/SVVA ievads ELFLA 2014.–2020. gadā*

Laika posmā no 2014. līdz 2020. gadam ELFLA atbalstīs starpvalstu un starpteritoriju sadarbības projektus, ko vietējās rīcības grupas realizēs, īstenojot saistībā ar *SVVA/LEADER* pieeju atlasītās vietējās attīstības stratēģijas.

Atbalsts sadarbībai ir obligāts *LEADER* pasākumu elements. Lauku attīstības programmās ir jābūt iekļautam sagatavošanās atbalstam sadarbības pasākumiem un atbalstam sadarbības projektiem. Tas ir ieteicams, taču vietējo rīcības grupu līmenī tas nav obligāts. Atsevišķas vietējās rīcības grupas var brīvi izvēlēties, vai izmantot vai neizmantojot pieejamo atbalstu sadarbības projektiem.

1.3. *LEADER/SVVA paredzētās sadarbības pamatojums*

Sadarbība ir **veids, kā paplašināt vietējo perspektīvu un attiecīgajā reģionā ieviest jaunas zināšanas, lai uzlabotu vietējās stratēģijas**. *LEADER* sadarbības projekti ir līdzīgi vietējiem projektiem tādā izpratnē, ka tie dod savu pienesumu attiecīgo vietējās attīstības stratēģiju mērķu sasniegšanai. Taču, tā kā sadarbība tiek veidota ar partneriem, kas atrodas ārpus vietējās rīcības grupas teritorijas, *LEADER* pieejas sadarbības projekti nodrošina papildu ieguvumus attiecībā uz savstarpējas pieredzes apmaiņu, kā arī ļauj iegūt nepieciešamās atbilstošās zināšanas un praksi, apgūt izmantotās metodes un citus resursus.⁴

Sadarbības projekti var **sekmēt inovācijas attiecībā uz vietējās attīstības pasākumiem** un palīdzēt uzlabot reģiona konkurētspēju, izmantojot spēju veidošanu un jaunu darījumu partneru piesaisti un izplatot inovācijas, zinātību un jaunas prasmes.

---

¹ Eiropas strukturālie un investīciju fondi

² Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai

³ Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds Iq

⁴ Interesants resurss, kas ilustrē plašo sadarbības ieguvumu klāstu, ir Ziemeļvalstu un Baltijas valstu *LEADER* sadarbības projektu konkursam nominēto projektu datubāze. Sk. vietnē

<http://www.maainfo.ee/index.php?page=3604>

Papildus iespējamajām priekšrocībām, ko sniedz starpteritoriju sadarbība (dalībvalstīs), **starpvalstu sadarbība vietējai attīstībai nodrošina papildu Eiropas pievienoto vērtību.**

Vietējās rīcības grupas aptvertās darbības teritorijas sadarbība ar citiem ģeogrāfiskajiem apgabaliem var būt **jebkuras SVVA/LEADER vietējās attīstības stratēģijas būtiska sastāvdaļa** vai **šīs stratēģijas papildu ieguvums**. Tai var būt dažādas stadijas, sākot ar pieredzes apmaiņu un beidzot ar daudzsološas prakses nodošanu kopējā darbībā. Sadarbība ar citām teritorijām SVVA/LEADER pieejas īstenošanā var būt **stratēģisks instruments, ko vietējās rīcības grupas var izmantot, lai sasniegtu dažiem projektiem vajadzīgo kritisko masu vai lai apmainītos ar papildu resursiem un zināšanām.**

ETLA instrumenti

- Eiropas Tīkls lauku attīstībai ir izstrādājis visaptverošas “LEADER starpvalstu sadarbības pamatnostādnes”, kas var būt noderīgs instruments, veidojot sadarbības programmas. Pamatnostādnes, citus atbilstošus palīgmateriālus, faktu lapas ar katras dalībvalsts informāciju par starpvalstu sadarbības noteikumiem un procedūrām 2014.–2020. gada periodā, kā arī ETLA organizētās LEADER sadarbības pieejas īstenošanas darba grupas sagatavoto priekšlikumu apkopojumu var lejupielādēt vietnē https://enrd.ec.europa.eu/leader-clld/leader-cooperation_en
- ETLA tīmekļa vietnē ir pieejami sadarbības partneru meklēšanas piedāvājumi: https://enrd.ec.europa.eu/leader-clld/clld-partner-search_en
- Ir pieejama arī ETLA vietējo rīcības grupu datubāze, kas regulāri tiek atjaunināta: https://enrd.ec.europa.eu/leader-clld/lag-database_en
- ETLA LEADER 3. fokusgrupas ziņojums (“LEADER sadarbības pasākumu īstenošana”) ietver arī vērtīgu analīzi un ierosinājumus: http://enrd.ec.europa.eu/enrdstatic/leader/leader/focus-groups/en/focus-group-3_en.html

2. LEADER sadarbības pasākumu juridiskais pamats

Sadarbība saistībā ar LEADER pieeju balstās uz dažādām tiesību normām.

Regula Nr. 1303/2013 (KNR):

32. pants. Sabiedrības virzīta vietējā attīstība

2. Sabiedrības virzīta vietējā attīstība ir:

d) tāda, ko strukturē, ņemot vērā vietējās vajadzības un potenciālu, un kas paredz inovatīvas iezīmes vietējā kontekstā, tīklu veidošanu un attiecīgā gadījumā sadarbību.

34. pants. Vietējās rīcības grupas

3. Vietējās rīcības grupas uzdevumi ir šādi:

f) atlasīt darbības un noteikt atbalsta summu, un — attiecīgā gadījumā — iesniegt priekšlikumus par atbilstības galīgo pārbaudi atbildīgajai struktūrai pirms apstiprināšanas;

5. Attiecībā uz vietējo rīcības grupu sadarbības pasākumiem, kas minēti 35. panta 1. punkta c) apakšpunktā, uzdevumus, kas izklāstīti šā panta 3. punkta f) apakšpunktā, var veikt atbildīgā vadošā iestāde.

35. pants. Atbalsts no ESI fondiem sabiedrības virzītai vietējai attīstībai

1. Atbalsts no attiecīgajiem ESI fondiem sabiedrības virzītai vietējai attīstībai ietver:

c) vietējās rīcības grupas sadarbības pasākumu sagatavošanu un īstenošanu;

Regula Nr. 1305/2013 (ELFLA regula):

44. pants. LEADER sadarbības pasākumi

1. Atbalstu, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1303/2013 35. panta 1. punktā, piešķir:

a) sadarbības projektiem dalībvalsts iekšienē (starpteritoriju sadarbība) vai sadarbības projektiem starpteritorijām vairākās dalībvalstīs vai ar teritorijām trešās valstīs (starpvalstu sadarbība);

b) kā tehnisku sagatavošanās atbalstu starpteritoriju un starpvalstu sadarbības projektiem ar nosacījumu, ka vietējās rīcības grupas spēj pierādīt, ka tās plāno īstenot konkrētu projektu.

2. Bez citām vietējās rīcības grupām par vietējās rīcības grupas partneriem ELFLA satvarā var būt:

a) vietējo publiskā un privātā sektora partneru grupa lauku teritorijā, kas īsteno vietējās attīstības stratēģiju Savienībā vai ārpus tās;

b) vietējo publiskā un privātā sektora partneru grupa, kas neatrodas lauku teritorijā un īsteno vietējās attīstības stratēģiju.

3. Gadījumos, kad sadarbības projektus neizvēlas vietējās rīcības grupas, dalībvalstis izveido nepārtrauktas pieteikšanās sistēmu.

Vēlākais divus gadus pēc to lauku attīstības programmu apstiprināšanas dienas tās publisko valsts vai reģionālās administratīvās procedūras, kas attiecas uz starpvalstu sadarbības projektu atlasi, un atbilstīgo izmaksu sarakstu.

Kompetentā iestāde apstiprina sadarbības projektu ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc projekta pieteikuma iesniegšanas dienas.

4) Dalībvalstis paziņo Komisijai apstiprinātos starpvalstu sadarbības projektus.

52. pants. Eiropas tīkls lauku attīstībai

3. Tīklam ir šādi uzdevumi: (..)

g) atbalstīt valsts mēroga tīklus un starpvalstu sadarbības iniciatīvas un darbību un pieredzes apmaiņu lauku attīstības jomā ar sadarbības tīkliem trešās valstīs;

h) tieši attiecībā uz vietējām rīcības grupām: (..)

ii) sadarboties ar ERAF, ESF un EJZF izveidotajām tīklu veidošanas un tehniskā atbalsta struktūrām vietējās attīstības sekmēšanai attiecībā uz to vietējās attīstības pasākumiem un starpvalstu sadarbību.

54. pants. Valsts lauku tīkls

3. ELFLA atbalstu saskaņā ar 51. panta 3. punktu izmanto: (..)

b) lai sagatavotu un īstenotu rīcības plānu, kurš attiecas vismaz uz šādām darbībām: (..)

iii) darbības attiecībā uz vietējo rīcības grupu apmācības un sadarbības tīklu veidošanas nodrošināšanu un jo īpaši tehnisko atbalstu starpteritoriju un starpvalstu sadarbībai, vietējo rīcības grupu sadarbības veicināšanu un partneru meklēšanu 35. pantā minētajam pasākumam, (..).

3. Atbilstības ELFLA nosacījumi

3.1. Vispārīgie principi

- Ģeogrāfiskā darbības joma

ELFLA/LEADER pieejas vietējo rīcības grupu iespējamo sadarbības partneru ģeogrāfiskā darbības joma ir aprakstīta ELFLA regulas 44. panta 2. punktā. Jo īpaši šajā pantā ir noteikts, ka vietējo rīcības grupu partneri var būt **no Eiropas Savienības un ārpus tās**. Partneri no Eiropas Savienības var būt **no lauku apgabaliem un pilsētām**. Tomēr partneri, kas nav no Eiropas Savienības, var būt tikai no lauku apgabaliem.

Lai maksimāli izmantotu sadarbības iespējamās priekšrocības, vadošajām iestādēm nevajadzētu lieki ierobežot sadarbības ģeogrāfisko darbības jomu. Lai gan vietējās rīcības grupas var sadarboties ar partnerībām pilsētās vai apvidos ārpus ES, ELFLA finansējumu var saņemt tikai vietējās attīstības stratēģijas / vietējo rīcības grupu pasākumi, kas atlasīti saskaņā ar SVVA/LEADER pieejas pasākumiem lauku attīstības programmā. Ir jāievēro noteikumi par darbību atbilstību atkarībā no to norises vietas attiecībā uz ESI fondiem (skatīt KNR 70. pantu), jo īpaši attiecībā uz izdevumiem trešās valstīs.

- Partneru veidi

Nosakot sadarbības noteikumus, vadošajām iestādēm būtu jānosaka dažādiem iespējamajiem partneriem izmantot dažādus partnerību veidus, kas sastopami Savienības ģeogrāfiskajā apgabalā un ārpus tā. Jo īpaši tām nevajadzētu izslēgt sadarbību starp vietējām rīcības grupām un partnerībām, kas nav vietējās rīcības grupas.

ELFLA regulas 44. panta 2. punktā ir noteikts, ka LEADER vietējās rīcības grupas sadarbības projekta partneris, kas nav cita vietējā rīcības grupa, var būt “vietējo publiskā un privātā sektora partneru grupa .., kas īsteno vietējās attīstības stratēģiju”. Tas nozīmē, ka šīs grupas darbības jomai ir jābūt līdzīgai attiecīgās vietējās rīcības grupas darbības jomai, tomēr tā var neatbilst visiem KNR 33. pantā minētajiem elementiem (par “Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģijām”).

Sadarbības projekta sākumā partneriem ir jāparaksta vienošanās, kurā ir skaidri noteikti katra partnera uzdevumi. 4. pielikumā ir apskatāms ilustratīvs sadarbības līguma vispārīgās veidnes piemērs.

Ieteicams partneriem iepriekš noteikt/saskaņot veicamo darbību galvenos kritērijus. Viņi var saskaņot arī darbību veidus, kas neattiecas uz projekta darbības jomu.

Ir arī svarīgi, lai sadarbības partneri viens otru informē par projekta gaitu un jebkādam izmaiņām projekta īstenošanā, lai varētu veikt nepieciešamās korekcijas savstarpēji saskaņotu projekta mērķu sasniegšanai.

- Sadarbības projektu atbalsta saņēmēji

Sadarbības projektiem ir jānodrošina labāka koordinēšana nekā parastiem vietējiem projektiem. Bieži vien tiem ir arī spēcīga kopīgā vai teritoriālā dimensija. Tādos gadījumos vēlams, lai sadarbības projekta atbalsta galīgais saņēmējs ir arī pati vietējā rīcības grupa. Tas ir tieši paredzēts KNR 34. panta 4. punktā.

- Vadošais partneris

Sadarbības projektiem nav obligāti jāizraugās vadošais partneris (dažreiz to dēvē par koordinējošo vietējo rīcības grupu), tomēr tas ir ļoti ieteicams. Ja nav izraudzīts vadošais partneris, ir ļoti skaidri jānodala partneru uzdevumi un jānosaka ļoti lielas un vienlīdzīgas saistības.

Vadošā partnera uzdevumi un pienākumi parasti ir šādi:

- vadīt un koordinēt projekta izstrādi, arī sagatavot partneru sadarbības vienošanos;
- koordinēt un uzraudzīt katra partnera pieteikumus finansējuma saņemšanai;
- vadīt un koordinēt projekta īstenošanu un katra partnera veicamos uzdevumus (organizēt apmaiņu, kopīgo iznākumu un citus aspektus);
- uzraudzīt sasniegumus un finansiālo progresu un par tiem informēt.

Citus uzdevumus un pienākumus var iekļaut atbilstīgi katra sadarbības projekta vajadzībām.

Par vadošā partnera pienākumiem jāpiešķir lielāka projekta budžeta daļa nekā citiem partneriem. Šo pienākumu izpildi var finansēt no vietējās rīcības grupas līdzekļiem, attiecīgā partnera sadarbības programmas budžeta līdzekļiem vai no citu projekta partneru ieguldījuma.

3.2. Atbalsta veidi

3.2.1. Tehniskais sagatavošanās atbalsts⁵

Atbilstīgi KNR 35. panta 1. panta c) apakšpunktam “Atbalsts no attiecīgajiem ESI fondiem sabiedrības virzītai vietējai attīstībai ietver: vietējās rīcības grupas sadarbības pasākumu sagatavošanu un īstenošanu.”

Tas nozīmē, ka **tehniskais atbalsts sadarbības pasākumu sagatavošanai ir obligāts**, un tas būtu jāievieš visās lauku attīstības programmās **visā plānošanas periodā**. Šis sagatavošanās atbalsts jau ir ticis nodrošināts daudzās programmās 2007.–2013. gada plānošanas periodā un pat *Leader+* pieejā, tomēr tagad tas ir obligāts nosacījums, lai saņemtu atbalstu sadarbībai. Tā mērķis ir sekmēt vietējo rīcības grupu sadarbības pasākumu apguvi.

Sagatavošanās atbalsts sadarbības projekta izstrādes posmā sekmē potenciālo partneru atrašanu, kā arī projekta pieteikuma, saprašanās memoranda vai sadarbības līguma izveidi.⁶

To var izmantot, pētot noteiktas sadarbības ieceres iespējamību ar potenciāliem partneriem, kā arī izvērtējot tiem pieejamos resursus (piemēram, likmes un maksimālo atbalsta apmēru, atbalstu no vietējām ieinteresētajām personām, citus resursus u. tml.). Šādai “izpētei” ir iespējami divi pamatoti iznākumi, kas norāda, ka sadarbības projektu nav iespējams attīstīt.

Izpētē atklātie fakti var liecināt, ka izstrādāt pilnas sadarbības projektu “nav vajadzības”, vai arī izpētes secinājumi var liecināt, ka “pašreizējos” apstākļos plānoto projektu nav iespējams īstenot, tāpēc partneri nolemj neturpināt projekta izstrādi.

---

⁵ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 44. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

⁶ Konkrētus sagatavošanās atbalsta darbību piemērus varat skatīt kopsavilkuma dokumentā, kas ietver ETLA organizētās LEADER sadarbības darba grupas priekšlikumus [http://enrd.ec.europa.eu/leader-clld/leader-cooperation_en].

Tehniska sagatavošanās atbalsta atbilstīgās izmaksas var būt, piemēram, šādas:

- izmaksas, kas saistītas ar tikšanos ar potenciālajiem partneriem (ceļa, uzturēšanās, tulka un citas izmaksas);
- projekta sagatavošanas izmaksas (piemēram, dalība pasākumos, mācību braucieni, projekta priekšizpēte, konsultācijas īpašos jautājumos, tulkošanas izmaksas un izmaksas par papildus izmaksas darbiniekiem).

Tomēr ir grūti paredzēt visas darbības, kas var būt vajadzīgas, lai nodrošinātu vietējo rīcības grupu konkrētās vajadzības, gatavojot sadarbības projektu. Tāpēc ir ļoti ieteicams **pārāk neierobežot atbilstīgo izmaksu aprakstu lauku attīstības programmā.**

Ja ar sagatavošanās atbalstu saistītās darbības un izmaksas ļauj potenciālajiem partneriem īstenot plašu pasākumu klāstu, tas sekmē sadarbības projekta sagatavošanu un samazina neizdošanās risku. Ir būtiski nodrošināt iespēju potenciālajiem partneriem apmeklēt citam citu, lai iepazītos ar apstākļiem, kas ir “mudinājuši” partnerus piedalīties attiecīgajā sadarbības projektā, kā arī noskaidrot partneru intereses.

Tehnisko sagatavošanās atbalstu var piešķirt tikai ar nosacījumu, ka vietējā rīcības grupa pierāda, ka tā plāno īstenot konkrētu projektu. Tas nozīmē, ka tai ir vismaz jānosaka plānotā projekta mērķi un būtība.

Tomēr **tehniskā sagatavošanās atbalsta saņemšana neuzliek pienākumu īstenot šo projektu**, ja, piemēram, tas nav dzīvotspējīgs. Sagatavošanās atbalsts joprojām ir atbilstīgs, ja projekts nav īstenots, un vietējām rīcības grupām tas nebūtu jāatmaksā. Lai nodrošinātu lietderīgu līdzekļu lietojumu, vietējām rīcības grupām var būt jāiesniedz paskaidrojums, ja sagatavošanās posmam saņemtais atbalsts nesekmē sadarbības projekta izstrādi.

Tehnisks **sagatavošanās atbalsts nefinansē izdevumus pēc sadarbības partnerības vienošanās parakstīšanas**, jo sagatavošanās atbalsts ir jānodrošina pirms paša sadarbības projekta īstenošanas.

Vadošās iestādes var noteikt maksimālo tehnisko sagatavošanās atbalstu un var brīvi izvēlēties atbilstošu pieeju un kritērijus (piemēram, noteiktu apjomu vienai vietējās rīcības grupai vai vienam pieteikumam utt.). Taču nav ieteicams ierobežot sagatavošanās darbību skaitu, kurus vietējā rīcības grupa īsteno, izmantojot sagatavošanās darbiem paredzēto budžeta daļu.

3.2.2. Atbalsts sadarbības projektam⁷

Sadarbības projekta pasākumu finansēšanai var izmantot arī ELFLA atbalstu.

Sadarbības projektam būtu jābūt **konkrētai darbībai ar skaidri noteiktiem nodevumiem vai iznākumiem**, kas rada ieguvumus attiecīgajām teritorijām.

Projekti var būt vērsti uz plašu pasākumu klāstu. Tie var būt saistīti, piemēram, ar spēju veidošanu un pieredzes nodošanu vietējā attīstībā, izmantojot, piemēram, kopīgas publikācijas, mācību seminārus un mērķsadarbības mehānismus (piemēram, programmas vadītāju un darbinieku apmaiņu), kuru rezultātā tiek pieņemta kopīga vai līdzīga metodika un darba metodes vai veikts kopīgs vai koordinēts darbs attīstības jomā.

---

⁷ Regulas (ES) Nr. 1305/2013 44. panta 1. punkta a) apakšpunkts.

Par sadarbības projekta mērķiem un veicamajiem uzdevumiem sadarbības partneriem ir savstarpēji jāvienojas, kā arī ir jāņem vērā sadarbībā iesaistīto teritoriju atšķirīgie attīstības līmeņi. Tādējādi tiek sekmēta sadarbības projekta efektivitāte un lietderība, kā arī tiek maksimāli palielināta katra sadarbības partnera panāktā iznākuma vērtība, kas “atbilst” attiecīgās partneru jomas attīstības vajadzībām (tostarp projektam nepieciešamo spēju attīstībai).

Sadarbības projektiem būtu jāveicina ne tikai vietējo rīcības grupu, bet arī vietējo ieinteresēto personu dalība (piemēram, savstarpēja uzņēmumu sadarbība). Tas palielina sadarbības projekta pievienoto vērtību VRG teritorijās esošo vietējo ieinteresēto personu attīstības vajadzību kontekstā (piemēram, sadarbības projekta pamatā var būt to privātā vai publiskā sektora ieinteresēto personu grupu spēju attīstība, kurām vietējās teritorijas attīstībā ir stratēģiska nozīme).⁸

Atbilstības kritēriji var būt noteikti vietējās attīstības stratēģijas vai programmas līmenī atbilstīgi izvēlētajai atlases sistēmai (skatīt 4.2.1. un 4.2.2. punktu turpmāk tekstā). Kritērijiem būtu jāatbilst tādai pašai pieejai, ko izmanto projektiem, kas īstenoti saskaņā ar vietējo attīstības stratēģiju (“vietējie projekti”).⁹

Sadarbības projektā nepieciešams īstenot arī noteiktu “kopīgu darbību”. Kopīga darbība var ietvert šādas iezīmes:

- tā veicina iesaistīto vietējo rīcības grupu vietējās attīstības stratēģiju mērķu sasniegšanu;
- darbības iznākums ir izmērāms un materiāls¹⁰, un tas sniedz labumu sadarbības partneriem;
- sadarbības partneri ir vienojušies par kopīgu darbību, un tā ir norādīta pieteikuma veidlapā;
- to īsteno projektā iesaistītie sadarbības partneri;
- tās īstenošanu var koordinēt vadošais partneris vai kopīga struktūra, kuru attiecīgā projekta mērķiem izveido sadarbības partneri;
- neīstenojot kopīgu darbību, t. i., ja vietējās rīcības grupas izvērs savu darbību tikai vietējā mērogā, projekta mērķus nebūtu iespējams sasniegt.

---

⁸ Piemēram, Vācijā ieinteresētajai personai projekta īstenošanas laikā nav jābūt vietējai rīcības grupai, ja ar vietējo rīcības grupu ir „noslēgts” sadarbības līgums. Ziemeļīrijā vietējās ieinteresētās puses var piedalīties sadarbības projektā kā „asociētie” partneri.

⁹ Regulas (ES) Nr. 1303/2013 35. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

¹⁰ Materiāls iznākums var būt dažādi informatīvie materiāli, mācību materiāli, tīmekļa vietnes, vizuāli uzskates materiāli, kā arī ar būvniecību vai aprīkojuma iegādi saistīti ieguldījumi, kas uzskatāmi veicina projekta mērķu sasniegšanu.

Daži kopīgas darbības “iznākumu” piemēri

- Kopīga zināšanu bāze (metodoloģiski ieteikumi, mācību materiāli, darbam nepieciešamo dokumentu kopums ar veidnēm, marķējumiem u. tml.) par noteiktu jomu, kas sadarbības partneriem ir kopīga (piemēram, teritoriālās preču zīmes, vietējo produktu realizācija, vietējais „pasākumu kopums” klimata izmaiņu seku novēršanai vietējā līmenī, izpratnes veicināšana par sociālo iekļaušanu u. tml.)
- Kopīga tīmekļa vietne vai kopīgas publikācijas, kurās tiek atspoguļoti sadarbības partnera īstenotie pasākumi, iniciatīvas, projekta rezultāti u. tml.
- Visiem sadarbības partneriem izmantojama aprīkojuma iegāde (piemēram, vietējām izstādēm vai pasākumiem).

3.3. Atbalsta finanšu tvērumi sadarbībai

Katrā lauku attīstības programmā *LEADER* pasākumu budžetā konkrēta summa ir jārezervē sadarbības pasākumiem. Tas ir jādara, lai vietējām rīcības grupām garantētu iespēju īstenot projektus. Sadarbības budžets ir jānorāda lauku attīstības programmas finanšu izvaddatu tabulās.

Ja sadarbības projektus atlasa vietējās rīcības grupas, attiecīgais budžets būtu iepriekš jāpiešķir vietējām rīcības grupām kopā ar piešķirumu vietējo projektu īstenošanai. Bet, ja sadarbības pasākumus pārvalda centrāli, vietējās rīcības grupas šiem pasākumiem nesaņem iepriekš piešķirtus līdzekļus un piesakās atbalstam par katru projektu atsevišķi saskaņā ar vadošās iestādes rīkotiem uzaicinājumiem.

Pieredze liecina, ka sadarbības projektu izstrāde ir laikietilpīga. Tāpēc ieteicams arī nodrošināt **līdzfinansējumu** no valsts budžeta līdzekļiem sadarbībai visā finansēšanas periodā.

Izmaksu kategorijas

Papildus katra sadarbības partnera **individuālajām izmaksām** atbilstīga ir arī **kopējo izmaksu** daļa, kas rodas sadarbības pasākumu izpildes laikā.

Starpteritoriju vai starpvalstu sadarbības projektu kontekstā kopējās izmaksas ir izmaksas, ko rada starpteritoriju vai starpvalstu projekta ietvaros īstenotās darbības (kopīga darbība, kas ir definēta projekta pieteikumā), kā arī vadošā partnera (ja tāds ir) īstenotās koordinēšanas izmaksas.

“Kopējās izmaksas” attiecas uz kopīgas darbības īstenošanu — konkrētām darbībām, kuru izmaksas tiek sadalītas starp sadarbības partneriem. Piemēram, kopējās izmaksas var būt maksa par (IT vai citu speciālistu) konsultācijām un/vai citiem pakalpojumiem, kas nepieciešami kopīgu brošūru, tīmekļa vietnes, publikāciju, mācību materiālu vai citu kopīgu „produktu” izgatavošanai.

Kopējo izmaksu kategorijas var ietvert (saraksts nav pilnīgs):

- izmitināšanas, ēdināšanas, ceļa, kopējo pasākumu norises vietas nomas, sanāksmju, semināru izmaksas;
- kopīgu produktu izstrādei nepieciešamās konsultācijas un speciālistu pakalpojumus;

- citus kopīgiem produktiem nepieciešamos pakalpojumus (piemēram, publikāciju iespiešanu, grafisko apdari);
- aprīkojuma iegādi projekta mērķu īstenošanai (aprīkojums, ko var izmantot visi sadarbības partneri);
- projektā iesaistīto darbinieku izmaksas (piemēram, kopīgs projekta vadītājs).

Lai neradītu vietējām rīcības grupām nevajadzīgus šķēršļus, valsts līmenī būtu jācenšas saskaņot iespējamo izmaksu kategorijas valsts pamatnostādņēs vai tiesību aktos un galvenokārt skaidri norādīt neatbilstīgas izmaksu kategorijas.

4. Sadarbības pasākumu atlases procedūras

4.1. Tehniska sagatavošanas atbalsta atlase sadarbības pasākumiem

Lai atvieglotu sadarbības sākšanu, tehniskam sagatavošanas atbalstam ieteicams izmantot atsevišķu procedūru, kas atšķiras no sadarbības projektu atlases procedūras.

Tehniska sagatavošanas atbalsta atlasī var veikt šādi:

- a) izmantojot administratīvo atlases procedūru — dotācijas piešķir atlasītajām vietējās rīcības grupām pēc maksājuma pieprasījumu iesniegšanas vadošajai iestādei; vai
- b) izmantojot vietējo atlases procedūru, ko veic vietējās rīcības grupas, izmantojot savas vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai piešķirtā budžeta daļu.

4.2. Sadarbības projektu atlase

Saskaņā ar 34. pantu (KNR) vietējā rīcības grupa atlasa projektus, ko īsteno saskaņā ar vietējo attīstības stratēģiju. No otras puses, atkāpjoties no KNR 34. panta 3. punkta f) apakšpunkta, dažos gadījumos sadarbības projektus var atlasīt vadošā iestāde.

Tādējādi ir divi projektu atlases veidi: atlasa vietējā rīcības grupa vai atlasa vadošā iestāde (skatīt 4.2.1. un 4.2.2. punktu turpmāk tekstā). Ir iespējams vienas programmas ietvaros vienlaikus izmantot abus sadarbības projektu atlases veidus.

Atbildīgajām iestādēm būtu jāpalīdz proaktīvi samazināt lēmumu pieņemšanas procesa kavēšanos; sadarbības projektu panākumi nepārprotami ir atkarīgi no dažādu sadarbības partneru pieteikumu ātras apstrādes. Lēmums par finansējuma piešķiršanu būtu jāpieņem četru mēnešu laikā pēc projekta iesniegšanas (ELFLA regulas 44. panta 3. punkts). Šim laika ierobežojumam būtu jāattiecas arī uz vietējo rīcības grupu atlasītiem sadarbības projektiem.

Dalībvalstīm būtu jānodrošina tas, lai atlases procedūru atšķirības un termiņi nemazinātu vietējo rīcības grupu vēlmi sadarboties. Vadošajām iestādēm būtu jānodrošina, piemēram, ātrāks lēmumu pieņemšanas process, un ieteicams rast veidus, kā savas pārvaldītās teritorijas sadarbības projektiem piešķirt pagaidu apstiprinājumu, kas saprātīgā termiņā ir jāapstiprina arī citu vadošo iestāžu partneriem. Tam vajadzētu atvieglot to projektu īstenošanu, kam ir nepieciešams dažādu valsts vai reģionālo iestāžu apstiprinājums.

4.2.1. Vietējo rīcības grupu veikta atlase

Ideālā gadījumā un tāpēc, lai pēc iespējas vairāk ievērotu *SVVA/LEADER* pieejas principus, ļoti ieteicams vietējām rīcības grupām savā vietējā attīstības stratēģijā iekļaut sadarbības pasākumus. Tas var notikt īpašu sadarbības pasākumu vai visaptverošas sadarbības stratēģijas veidā atkarībā no *SVID* analizē noteiktajām vajadzībām.

Ja sadarbība kā viena no prioritātēm ir iekļauta vietējās rīcības grupas vietējās attīstības stratēģijā, sadarbības projektus atlasa vietējā rīcības grupa, tāpat kā jebkuru citu projektu, kas atbilst vietējās attīstības stratēģijai. Tieši vietējās rīcības grupas “vislabāk spēj izvērtēt” un atlasīt sadarbības projektus, kas attiecīgajām teritorijām vai ieinteresētajām personām sniegs vislielāko ieguvumu.

Galīgā atbilstības pārbaude un lēmuma pieņemšana par atbalsta piešķiršanu ir atbildīgās lauku attīstības programmas iestādes pārziņā, līdzīgi kā citiem vietējiem projektiem. Ja tā izlemj vadošā iestāde, šo pienākumu var nodot arī vietējo rīcības grupu pārziņā. Šā ieviešanas modeļa gadījumā augšupējā pieeja attiecas arī uz sadarbību.

Vietējā rīcības grupa paziņo par nodomu sadarboties jomā(-ās), kas attiecas uz tās stratēģiju, bet precīzi partneri var nebūt norādīti (piemēram, tāpēc, ka, iespējams, tie vēl būs jāatlasa *LEADER* pieejas finansējuma saņemšanai saskaņā ar attiecīgajām lauku attīstības programmām). Vietējā rīcības grupa savā rīcības plānā un finanšu plānā paredz sadarbības noteikumus (ko vajadzības gadījumā uzraudzības un novērtēšanas procedūras rezultātā var koriģēt). Tādā gadījumā sadarbības budžetu piešķir vietējai rīcības grupai kopā ar piešķirumu vietējās attīstības stratēģijas īstenošanai.

Sadarbības integrēšana vietējās attīstības stratēģijās ļauj vietējām rīcības grupām “savlaicīgi paredzēt” un plānot sadarbības pasākumus un atbilstošus sagatavošanās pasākumus sadarbības ieceru iespējamības izpētei, kā arī sagatavoties to realizēšanai, ja ieceres ir īstenojamas. Tādējādi sadarbības pasākumi tiek pielāgoti vietējām stratēģijām un kļūst par neatņemamu to sastāvdaļu, un sekmē noteikto prioritāšu īstenošanu.

Tomēr pastāv arī iespēja vietējās rīcības grupas sadarbības projektu atlasīšanas tiesības nodot vadošajām iestādēm, jo tie nav tikai vietējie projekti, bet projekti, kas ietekmē plašāku teritoriju. Tāpēc vadošā iestāde var uzskatīt, ka ir svarīgi vadīt šo procesu, izsludinot uzaicinājumus iesniegt projektu pieteikumus, izveidojot sadarbības projektu atlases komisiju un nosakot vienotus kritērijus, piemēram, tematisko pieeju visām vietējām rīcības grupām programmas īstenošanas teritorijā.

Daudzas dalībvalstis tā rīkojās *LEADER* pieejas ietvaros vairākos iepriekšējos plānošanas periodos. Tomēr tam nevajadzētu liegt iespēju vietējām rīcības grupām izvēlēties savai stratēģijai atbilstošus sadarbības projektus. Tam arī nebūtu jāizslēdz vai jāvērtina projektu augšupējā pieeja.

4.2.2. Vadošo iestāžu veikta atlase

Gadījumā, ja sadarbības projektu atlasīšanu veic vadošās iestādes, būtu jāizveido nepārtrauktas pieteikšanās sistēma (*ELFLA* direktīvas 44. panta 3. punkts). Šis pienākums būtu jāsaprot tā, ka, ja projektu atlasīšanu rīko, aicinot iesniegt projektu pieteikumus, tos būtu jāvar iesniegt visu

plānošanas perioda laiku, vai uzaicinājumi ir jāizsludina vismaz trīs četras reizes gadā, lai garantētu nepārtrauktu piekļuvi šāda veida atbalstam.

Jebkurā gadījumā uzaicinājumi iesniegt pieteikumus būtu jāizsludina pietiekami bieži, lai nekavētu to projektu īstenošanu, kuros piedalās partneri no dažādām programmas īstenošanas teritorijām (skatīt 5. nodaļu turpmāk tekstā un 2. pielikumu — Norādījumu par SVVA 8.4. sadaļu). Ņemot vērā to, cik laika aizņem sadarbības projektu atlase, vadošās iestādes tiek aicinātas rast veidus, kā programmas noslēgumā saskaņot atlases procesa slēgšanu.

Vadošajai iestādei būtu arī jāpaziņo partneriem un citām vadošajām iestādēm, vai projekts ir vai nav apstiprināts. Šī informācijas apmaiņa ir nepieciešama, jo projektu var sākt īstenot (piemēram, maksājumus) tikai tad, ja visas attiecīgās procedūras ir pabeigtas.

Kā minēts iepriekš, vadošajām iestādēm būtu jānodrošina ātrāks lēmumu pieņemšanas process, un tās ir aicinātas rast veidus, kā savas pārvaldītās teritorijas sadarbības projektiem piešķirt pagaidu apstiprinājumu, kas saprātīgā termiņā ir jāapstiprina arī citu vadošo iestāžu partneriem. Šiem pasākumiem vajadzētu atvieglot to projektu īstenošanu, kam ir nepieciešams dažādu valsts vai reģionālo iestāžu apstiprinājums.

Atbalsta saņemšanai sadarbības partneriem ir savstarpēji jākoordinē sadarbības projektu pieteikumu iesniegšana attiecīgajām iestādēm. Tādējādi tiek sekmēta koordinēta projekta pasākumu “uzsākšana”, kad četru mēnešu laikā (maksimālais laika posms) pēc projekta pieteikuma iesniegšanas tiek saņemts apstiprinājums. (Regulas Nr. 1305/2013 (ELFLA) 44. pants). Līdzīgā veidā var koordinēt atbilstošo iestāžu apstiprinājumu saņemšanu starpvalstu sadarbības projektiem. Informācijas apmaiņa starp vadošajām iestādēm, kas piedalās projekta apstiprināšanā, var paātrināt apstiprināšanas procesu un sekmēt labāku un savlaicīgāku lēmumu pieņemšanu.

5. Īpaši noteikumi starpvalstu sadarbības jomā

ELFLA regulā paredzēti noteikumi, kam būtu īpaši jāuzlabo starpvalstu sadarbības projektu īstenošana un jāsamazina apzinātie trūkumi saistībā ar to, ka katrs projekts ir jāapstiprina dažādu dalībvalstu vairākām vadošajām iestādēm.

ELFLA regulas 44. pantā ietverti vairāki svarīgi vadošo iestāžu pienākumi starpvalstu sadarbības pārvaldībā, kas ir izklāstīti turpmāk tekstā. (Skatīt arī 6. sadaļu, kur ietverti Eiropas Tīkla lauku attīstībai un valsts lauku tīklu pienākumi attiecībā uz tehniskā atbalsta nodrošināšanu starpvalstu sadarbībai.)

- ***“Vēlākais divus gadus pēc to lauku attīstības programmu apstiprināšanas dienas [dalībvalstis] publisko valsts vai reģionālās administratīvās procedūras, kas attiecas uz starpvalstu sadarbības projektu atlasī, un atbilstīgo izmaksu sarakstu”*** (ELFLA regulas 44. panta 3. punkta 2. apakšpunkts)

Tam jāpalīdz visām ieinteresētajām personām nodrošināt publisku piekļuvi šai informācijai. Tas ir īpaši svarīgi vietējām rīcības grupām, kam, lai sagatavotu starpvalstu sadarbības projektu, ir jāsaprot ne tikai tie starpvalstu sadarbības noteikumi, kas attiecas uz to lauku attīstības programmu, bet arī tie, kas attiecas uz visiem sadarbības partneriem.

Ieteicams arī apmainīties ar pieredzi par dažādiem noteikumu veidiem, lai sasniegtu līdzīgas pieejas. Tas ir īpaši svarīgi dalībvalstīm, kuras, sagaidāms, iesniegs daudzus starpvalstu sadarbības projektus — balstoties uz 2007.–2013. gada plānošanas perioda datiem. Dalībvalstis var izmantot katrai dalībvalstij sagatavotās starpvalstu sadarbības faktu lapas (aprakstus), kas publicētas Eiropas Tīkla lauku attīstībai tīmekļa vietnē par 2007.–2013. gada plānošanas periodu. Paredzams, ka 2014.–2020. gada plānošanas periodā Eiropas Tīkls lauku attīstībai līdzīgi apkopos un publicēs informāciju.

- **“Kompetentā iestāde apstiprina sadarbības projektu ne vēlāk kā četrus mēnešus pēc projekta pieteikuma iesniegšanas dienas.”** (ELFLA regulas 44. panta 3. punkta 3. apakšpunkts)

Lai atvieglotu to projektu īstenošanu, kam ir nepieciešams dažādu valsts vai reģionālo iestāžu apstiprinājums, dalībvalstīm būtu jānodrošina ātrs lēmumu pieņemšanas process, lai atlases procedūru atšķirības un termiņi nemazinātu vietējo rīcības grupu vēlmi sadarboties. Saskaņā ar regulu lēmumu pieņemšanu par sadarbības projektu pieteikumu nedrīkst atlikt ilgāk par četriem mēnešiem.

Vadošajām iestādēm ieteicams rast veidus, kā savas pārvaldītās teritorijas sadarbības projektiem piešķirt pagaidu apstiprinājumu, kas saprātīgā termiņā ir jāapstiprina arī citu vadošo iestāžu partneriem.

- **“Dalībvalstis paziņo Komisijai apstiprinātos starpvalstu sadarbības projektus.”** ELFLA regulas 44. panta 4. punkts)

Tam ir divi mērķi: nodrošināt starpvalstu sadarbības turpināšanu Eiropas līmenī (Komisija nodrošina apkopotu informāciju par apstiprinātajiem projektiem) un nodrošināt platformu informācijas apmaiņai starp vienā starpvalstu sadarbības projektā iesaistītajām dalībvalstīm.

Tā kā nav izveidota koordinēta apstiprināšanas procedūra, pienākums paziņot attiecas uz katru individuālo apstiprinājumu. Valsts lauku tīkli var palīdzēt vadošajām iestādēm apkopot vajadzīgo informāciju un nodrošināt turpmāko darbību. Eiropas Tīkls lauku attīstībai var palīdzēt savu uzdevumu ietvaros (ELFLA regulas 52. panta 3. punkta g) apakšpunkts¹¹), izplatot un publicējot informāciju (skatīt arī 6. sadaļu turpmāk tekstā).

Paziņošanai ir jāizmanto sistēma *SFC 2014*¹². (Ziņošanas veidlapas projektu skatīt 3. pielikumā). Plašāka informācija par šo procedūru būs pieejama noteiktajā laikā. Attiecībā uz paziņojumu biežumu tos ieteicams iesniegt pastāvīgi.

2007.–2013. gada plānošanas periodā dažas dalībvalstis nelabprāt iesniedza paziņojumus, ja tām nav pieejama visa informācija, kas jānorāda veidlapā. Tomēr, tā kā viens no galvenajiem mērķiem ir nodrošināt ātru informācijas apmaiņu, dalībvalstis ir aicinātas paziņot par apstiprinājumu pat tad, ja veidlapa nav pilnīgi aizpildīta. Tas, ka veidlapu

---

¹¹ 52. panta 3. punkts. Tīklam ir šādi uzdevumi: (...) g) atbalstīt valsts mēroga tīklus un starpvalstu sadarbības iniciatīvas un darbību, un pieredzes apmaiņu lauku attīstības jomā ar sadarbības tīkliem trešajās valstīs.

¹² <http://ec.europa.eu/sfc/en/index-page>

iesniedz *SFC* sistēmā, nenozīmē, ka dalībvalstij būs kādas negatīvas sekas, ja pirmajā reizē veidlapa nebūs pilnīgi aizpildīta. Pārējo informāciju *SFC* sistēmā var atjaunināt, tiklīdz tā ir pieejama.

6. Lauku tīklu (Eiropas Tīkla lauku attīstībai un valsts lauku tīklu) loma *LEADER* pieejas sadarbībā

ELFLA regulā ir nosaukti Eiropas Tīkla lauku attīstībai un valsts lauku tīklu uzdevumi. Tiem visiem ir īpaša nozīme saistībā ar vispārēja atbalsta un īpaša tehniskā atbalsta nodrošināšanu vietējām rīcības grupām *LEADER* pieejas sadarbībā.

Attiecībā uz Eiropas Tīklu lauku attīstībai ir skaidri noteiktas pilnvaras šajā sakarā atbalstīt gan starpvalstu iniciatīvas, gan valsts lauku tīklus. Turklāt Eiropas Tīkls lauku attīstībai sadarbosies ar ESI fondu izveidotajām *SVVA* tīklu veidošanas un tehniskā atbalsta struktūrām, arī īpaši attiecībā uz starpvalstu sadarbību (skatīt ELFLA regulas 52. panta 3. punkta g) un h) apakšpunkta ii) punktu).

Attiecībā uz valsts lauku tīklu uzdevumiem sadarbībā ļoti īpaša uzmanība ir pievērsta tehniskā atbalsta nodrošināšanai un vietējo rīcības grupu sadarbības veicināšanai. To var darīt, izmantojot dažādus apmācību un IT rīkus un nodrošinot individuālus vai kolektīvus mentoru un konsultāciju pakalpojumus (skatīt ELFLA regulas 54. panta 3. punkta b) apakšpunkta iii) punktu).

Valstu un reģionālie lauku tīkli veicina un atbalsta vietējo rīcības grupu tīklošanās pasākumus, kas tiek īstenoti pirms sagatavošanas projekta uzsākšanas, izmantojot piešķirto sagatavošanas atbalstu. Atbalsts, ko nodrošina valsts lauku tīkli, var ietvert vienādranga dalībnieku tikšanās, sadarbības pasākumus, mācību braucienus, datubāzu izveidi un partneru meklēšanas platformas.

Tāpat valstu vai reģionālie lauku tīkli var sniegt atbalstu, nodrošinot informācijas apmaiņu ar citiem tīkliem un ETLA, kā arī atvēlot nelielus līdzekļus, lai sekmētu dalību pasākumos un tikšanās reizēs. Atbalsta posms var tikt īstenots ātrāk par sagatavošanās pasākumiem, kurus īsteno vietējās rīcības grupas, lai izpētītu kopīga darba iespējas sadarbības projektu ietvaros (vai izstrādā šādu projektu, izmantojot sagatavošanās atbalstu). Šāda veida atbalsts ir veicinājis sekmīgus sadarbības projektus.¹³

Valsts lauku tīkli var sniegt arī nozīmīgu ieguldījumu, lai veicinātu labāku izpratni par dažādām procedūrām, tostarp vispārēju izpratni par saistošajiem noteikumiem dažādu lauku attīstības programmu kontekstā, un/vai sniegt atbalstu vietējām rīcības grupām, palīdzot sagatavot sadarbības projektus.

---

¹³ Konkrētus piemērus ar valsts lauku tīkla sniegto atbalstu sadarbībai var skatīt kopsavilkuma dokumentā, kas ietver ETLA organizētās *LEADER* sadarbības darba grupas priekšlikumus [http://enrd.ec.europa.eu/leader-clld/leader-cooperation_en]. Kopsavilkuma dokumentā ir iekļauti arī tādas prakses piemēri, kuru mērķis ir sekmēt starpvalstu sadarbību.

7. Nobeiguma ieteikumi

Lai veicinātu sadarbību sabiedrības virzītās vietējās attīstības kontekstā, dalībvalstis atlases procedūrā varētu piešķirt augstāku prioritāti tām vietējām rīcības grupām, kuru vietējā attīstības stratēģijā ir iekļauta sadarbība. Tās varētu, piemēram, vietējo rīcības grupu sadarbības priekšlikumu kvalitāti noteikt kā vienu no stratēģiju atlases kritērijiem.

Tā kā dalītās pārvaldības sistēmā visus noteikumus nevar saskaņot Eiropas līmenī, jo īpaši ieteicams censties *LEADER* pieejas sadarbības procedūras un definīcijas pēc iespējas saskaņot dalībvalstu līmenī. Tas ir īpaši svarīgi attiecībā uz starpteritoriju sadarbību dalībvalstīs ar reģionālām lauku attīstības programmām, kā arī dalībvalstīs, kas ir iesaistītas starpvalstu sadarbībā. Šajā aspektā var noderēt turpmāk tekstā minētie atsauces dokumenti.

Jāņem vērā, ka *LEADER* pieejas sadarbība attiecas tikai uz tām vietējām rīcības grupām, kas īsteno vietējās attīstības stratēģiju. ESI fondu instrumentus teritoriālās sadarbības jomā — īpaši ERAF finansētās Eiropas teritoriālās sadarbības programmas — var izmantot papildus un radīt sinerģiju, vienmēr ņemot vērā īstenoto projektu iespējamo atšķirīgo darbības jomu un apmēru.

1. PIELIKUMS. Atsauces dokumenti

Atsauces dokumenti (2014.–2020. gada plānošanas periods)

- **Vadlīnijas sabiedrības virzītai vietējai attīstībai Eiropas strukturālajos un investīciju fondos** (2014. gada jūnija versija); 8.4. sadaļa (Sadarbības projekti): http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_community_local_development.pdf
- **Norādījumi vietējiem dalībniekiem par līdzdalību sabiedrības virzītā vietējā attīstībā:**
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/informat/2014/guidance_SV_VA_local_actors.pdf
- **LEADER pasākumu apraksts** (pieejams CIRCA)
ETLA LEADER starpvalstu sadarbības pamatnostādnes
http://enrd.ec.europa.eu/leader-clld/leader-cooperation_en
- **ETLA LEADER sadarbības darba grupas priekšlikumu apkopojums** ir pieejams Eiropas Tīkla lauku attīstībai tīmekļa vietnes lapā “LEADER Cooperation” (LEADER sadarbība): http://enrd.ec.europa.eu/leader-clld/leader-cooperation_en

Atsauces dokumenti (2007.–2013. gada plānošanas periods)

- Rokasgrāmata pasākuma “Sadarbība” īstenošanai saskaņā ar 2007.–2013. gada lauku attīstības programmu LEADER asi (tajā ir iekļauti arī metodoloģiskie elementi). Pieejama tīmekļa vietnē: http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/leader/leader/en/transnational-cooperation_en.html
- Eiropas Tīkla lauku attīstībai 3. fokusgrupa: “LEADER sadarbības pasākuma īstenošana”, 2010. gada 20. maija Ziņojums LEADER apakškomisijai: <http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/fms/pdf/BEE357F9-BDB7-6912-A6AE-581D81990191.pdf>
- Lai uzzinātu par starpvalstu sadarbības metodoloģiskajiem aspektiem, skatīt sadaļu “LEADER starpvalstu sadarbība” Eiropas Tīkla lauku attīstībai tīmekļa vietnē (“Praktiska informācija un instrumenti par starpvalstu sadarbības projektu izveidi un īstenošanu”): http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/leader/leader/en/transnational-cooperation_en.html
- Eiropas Tīkla lauku attīstībai galīgais ziņojums par lauku attīstības programmas 421. pasākuma īstenošanas gaitu 27 dalībvalstīs (2014. gada maijs): http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/app_templates/enrd_assets/pdf/leader-gateway/Measure_421_State_of_play_FINAL_May_2014.pdf
- Valsts lauku tīklu rokasgrāmata; III nodaļa, 3.6. sadaļa “Tehniskā palīdzība starpvalstu sadarbībai un starpteritoriālajai sadarbībai (2014. gads): http://enrd.ec.europa.eu/enrd-static/app_templates/enrd_assets/pdf/guidebook/3.6.pdf

2. PIELIKUMS. Norādījumu par SVVA 8.4. sadaļa

“8.4. Sadarbības projekti

Saskaņā ar norādījumiem par SVVA fondu līdzekļus var izmantot vietējo rīcības grupu sadarbības pasākumu sagatavošanas un īstenošanas finansēšanai.

ELFLA regulā un EJZF regulā ir īpaši noteikta LEADER VRG un EJZF ZVRG sadarbības tvērums un noteikumi. Tāpat kā 2007.–2013. plānošanas periodā, atbalsts būs pieejams starpteritoriju un starpvalstu sadarbības projektu īstenošanai. Turklāt tehniskais sagatavošanās atbalsts var būt pieejams (piemēram, izmaksas, kas saistītas ar potenciālo partneru tikšanos, pētījumiem utt.), ja vietējās rīcības grupas pierāda, ka tās gatavojas sadarbības projekta īstenošanai.

Lai vienkāršotu procedūru un nodrošinātu konsekvensi, ļoti ieteicams ERAF un ESF piemērot vienus noteikumus.

Lauku VRG un ZVRG, kas darbojas zivsaimniecības reģionos un piekrastes teritorijās, arī ir nepārprotami atļauts sadarboties ne tikai ar partneriem, kas īsteno vietējo attīstības stratēģiju attiecīgi lauku vai zivsaimniecības teritorijā, kā tas bija 2007.–2013. plānošanas periodā, bet arī ar vietējām publiskā un privātā sektora partnerībām, kas darbojas citās jomās un kas īsteno vietējo attīstības stratēģiju. Varēs sadarboties arī ar vietējām publiskā un privātā sektora partnerībām ārpus ES, lai gan saskaņā ar ELFLA regulu tādā gadījumā varēs sadarboties tikai ar partneriem lauku apvidos, bet EJZF regulā nav noteikti atbilstīgo teritoriju ierobežojumi.

Šī iespēja varētu, piemēram, sekmēt sinerģiju starp vietējām grupām, kas īsteno atsevišķas stratēģijas un atrodas (daļēji) tajā pašā teritorijā (piemēram, pilsētā un laukos vai laukos un zivsaimniecības reģionā, vai pilsētā un zivsaimniecības reģionā). Izņemot priekšrocības, ko sniedz pieredzes apmaiņa un savstarpēja mācīšanās, vietējās rīcības grupas gūtu labumu, arī attīstot sadarbību svarīgās jomās, kur labākus rezultātus var sniegt plašāka mēroga darbības.

LEADER un EZF 4. ass pierādīja, ka daudzos gadījumos sadarbības projekti ir izdevīgi tieši VRG/ZVRG, jo tos ir grūtāk izveidot un pārvaldīt nekā vietējos projektus.

Ir iespējami divi sadarbības projektu pārvaldības veidi (ņemot vērā LEADER darbības pieredzi).

8.4.1. Sadarbības projektu atlase, ko veic vietējās rīcības grupas

Viena iespēja ir tāda, ka sadarbība ir iekļauta vietējās attīstības stratēģijās un ka sadarbības finansējumu (sagatavošanās atbalstu un atbalstu projektu īstenošanai) piešķir reizē ar budžetu vietējiem projektiem. Vietējās rīcības grupas sadarbības projektus atlasa tāpat kā vietējos projektus.

8.4.2. Sadarbības projektu atlase, ko veic vadošās iestādes

Tā kā sadarbības projektus ir grūtāk izveidot un pārvaldīt, dažas dalībvalstis var izvēlēties ļaut vadošajai iestādei atlasīt projektus un izsludināt uzaicinājumus pieteikties projektu sagatavošanas tehniskam atbalstam. Tas ir uzskatāms par augšupējās pieejas izņēmumu.

Tādā gadījumā saskaņā ar ELFLA regulu vadošajām iestādēm ir jāizveido nepārtrauktas pieteikšanās sistēma. Lēmums par finansējuma piešķiršanu būtu jāpieņem četru mēnešu laikā pēc projekta iesniegšanas. Ja projektu atlasī rīko, aicinot iesniegt projektu pieteikumus, ieteicams uzaicinājumus izsludināt vismaz trīs četras reizes gadā, lai nodrošinātu, ka visas vadošās iestādes sadarbības projektus apstiprina līdzīgā termiņā. Jebkurā gadījumā uzaicinājumi būtu jāizsludina pietiekami bieži, lai nekavētu to projektu īstenošanu, kuros piedalās partneri no dažādām programmas īstenošanas teritorijām.

Lai atvieglotu to projektu īstenošanu, kam ir nepieciešams dažādu valsts vai reģionālo iestāžu apstiprinājums, dalībvalstīm/reģioniem būtu jāievieš atbilstīgi noteikumi, lai atlasēs procedūru atšķirības un termiņi nemazinātu vietējo rīcības grupu vēlmi sadarboties.

Attiecībā uz starpvalstu sadarbību saskaņā ar ELFLA regulu un EJZF regulu dalībvalstīm ir noteikti turpmāk tekstā minētie pienākumi, lai atbalstītu projektu vispārējo īstenošanu.

Administratīvajām procedūrām ir jābūt publiski pieejamām, tostarp atbilstīgo izmaksu sarakstam.

Dalībvalstīm regulāri jāpaziņo Komisijai par visiem apstiprinātiem starpvalstu sadarbības projektiem. Saskaņā ar ELFLA regulu Komisija izveido informācijas apmaiņas sistēmu, kas palīdzēs iesaistītajām iestādēm pārskatīt projekta apstiprināšanas procesu dažādās dalībvalstīs.”

3. PIELIKUMS. Informācijas apmaiņas veidlapa

INFORMĀCIJAS APMAIŅAS VEIDLAPA PAR STARPVALSTU SADARBĪBAS PROJEKTIEM	
1. Projekta pamatinformācija	
1.1. Sadarbības projekta nosaukums (un akronīms, ja ir) [angļu valodā]*:	
1.2. Sadarbības projekta plānā paredzētais pasākumu ilgums* 1.2.1. Sākuma datums: 1.2.2. Beigu datums:	
1.3. Tehniskā sagatavošanās atbalsts [katram partnerim jānorāda atsevišķi]* Vai sadarbības projektam tika piešķirts tehniskā sagatavošanās atbalsts? Jā ☐ Nē ☐	
1.4. Projekta tēmas/atslēgvārdi [nolaižamā izvēlne]*	
1.5. Kopējās izmaksas visā sadarbības projekta laikā (€)*: no tā ELFLA līdzekļi: cits publiskais ieguldījums: privātā sektora ieguldījums: Ja piesaistīti citi līdzekļi, lūdzu, norādiet tos šeit:	
1.6. Papildu informācija (vai projekta tīmekļa vietne) [lūdzu, sniedziet projekta īsu aprakstu]:	
2. Informācija par sadarbības partneriem	
2.1. Informācija par 1. vietējo rīcības grupu*	
2.1.1. Vietējās rīcības grupas oficiālais nosaukums [nolaižamā izvēlne]: 2.1.1.1. Vadošais partneris: Jā ☐ Nē ☐	
2.1.2. Vietējās rīcības grupas kontaktpersona 2.1.2.1. Vārds: 2.1.2.2. Adrese: 2.1.2.3. Tālrunis: 2.1.2.4. E-pasts: 2.1.2.5. Valodas, kurās runā/saprot:	
2.1.3. Projekta apstiprināšanas datums:	
2.2. Informācija par 2. vietējo rīcības grupu	
2.2.1. Vietējās rīcības grupas oficiālais nosaukums [nolaižamā izvēlne]: 2.2.1.1. Vadošais partneris: Jā ☐ Nē ☐	
2.2.2. Vietējās rīcības grupas kontaktpersona 2.2.2.1. Vārds: 2.2.2.2. Adrese: 2.2.2.3. Tālrunis: 2.2.2.4. E-pasts: 2.2.2.5. Valodas, kurās runā/saprot:	
2.2.3. Projekta apstiprināšanas datums:	
2.3. Informācija par citu partneri [ja partneris nav vietējā rīcības grupa]	
2.3.1. Partnera oficiālais nosaukums:	

<p>2.3.2. Kontaktpersona</p> <p>2.3.2.1. Vārds:</p> <p>2.3.2.2. Adrese:</p> <p>2.3.2.3. Tālrunis:</p> <p>2.3.2.4. E-pasts:</p> <p>2.3.2.5. Valodas, kuras runā/saprot:</p>
<p>3. 1. kompetentā vadošā iestāde (norādīt kontaktpersonas datus)</p> <p>3.1. Lauku attīstības programma [nolaižamā izvēlne]*:</p> <p>3.2. Vārds:</p> <p>3.3. Adrese:</p> <p>3.4. Tālrunis:</p> <p>3.5. E-pasts:</p>
<p>4. 2. kompetentā vadošā iestāde (norādīt kontaktpersonas datus)</p> <p>4.1. Lauku attīstības programma [nolaižamā izvēlne]*:</p> <p>4.2. Vārds:</p> <p>4.3. Adrese:</p> <p>4.4. Tālrunis:</p> <p>4.5. E-pasts:</p>
<p>5. Projekta statuss*</p> <p>5.1. Turpinās:</p> <p>5.2. Atcelts:</p> <p>5.3. Pabeigts:</p>

* obligāti aizpildāms lauks

4. PIELIKUMS Ilustratīvs sadarbības līguma vispārīgās veidnes piemērs LEADER starpvalstu sadarbības projektiem

1. pants

Starpvalstu sadarbības projekta mērķis

- *Sadaļā jānorāda to organizāciju nosaukumi, kas paraksta sadarbības līgumu, kā arī jānorāda, vai partneris ir vietējā rīcības grupa, vietējo publiskā un privātā sektora partneru grupa lauku teritorijā, kas īsteno vietējās attīstības stratēģiju Savienībā vai ārpus tās, vai tā ir vietējo publiskā un privātā sektora partneru grupa, kas neatrodas lauku teritorijā un īsteno vietējās attīstības stratēģiju, un ir paudusi apņemšanos kopīgiem spēkiem īstenot projektu "X", vadoties pēc detalizēta pasākumu plāna un budžeta sadalījuma (neatņemama līguma daļa, kas ir jāpievieno līguma pielikumā).*

2. pants

Darba valodas

- *Par to vienojas sadarbības projekta partneri (parasti tā ir angļu valoda vai kāda cita ES galvenā valoda — franču, vācu, spāņu vai cita)*

3. pants

Vispārēji noteikumi par līguma stāšanos spēkā, ilgumu, termiņu un norises vietu.

- *Pants par līguma stāšanos spēkā (no projekta apstiprināšanas datuma un attiecīga paziņojuma saņemšanas no vismaz divām vadošajām iestādēm vai citām valsts/reģiona iestādēm, kuru kompetencē ietilpst starpvalstu sadarbības projektu apstiprināšana) un līguma attiešanos uz teritorijām, kurās sadarbības partneri īsteno savu darbību.*
- *Maksimālais līguma darbības laiks/spēkā esamības laiks, kas var sākties ar plānoto datumu, kurā projekta partneri atbilstošajām valsts vai reģionālajām iestādēm iesniedz attiecīgā starpvalstu sadarbības projekta pieteikumu, un var beigties ar datumu, kurā atbilstošā valsts vai reģionālā iestāde apstiprina pēdējo starpvalstu sadarbības projekta maksājuma pieprasījumu.*
- *Plānotais sadarbības pasākumu turpināšanas ilgums pēc projekta noslēgšanās (ja tā ir plānots un tas ir nepieciešams).*
- *Atrašanās vietas/teritorijas, kurās saskaņā ar pielikumā norādīto pasākumu plānu tiks īstenoti projekta pasākumi, piemēram, attiecīgo vietējo rīcības grupu (sadarbības partneru) teritorijas.*

4. pants

Pienākumi un atbildība

- *Paziņojums, kurā tiek apliecināts, ka sadarbības partneri ir pārbaudījuši un apstiprina pielikumā iekļautā projekta pasākuma plānu un budžeta sadalījumu.*
- *Vadošā vai koordinējošā partnera pienākumi un atbildība (jānorāda iesaistītās organizācijas nosaukums) (piemēram, finanšu līdzekļu plānošana, projekta kopīgās darbības pasākumu koordinēšana, uzraudzība un turpmākie pasākumi, nepārtrauktas saziņas un sadarbības uzturēšana ar projekta partneriem, ziņojumu veidošana).*
- *Sadarbības partneru pienākumi un atbildība (piemēram, jāievēro kopīgi izstrādātais projekta pasākumu plāns; savās teritorijās jāīsteno mērķi, kas ir norādīti attiecīgajai vietējai rīcības grupai vai vadošajai iestādei iesniegtajā projekta pieteikumā; jānodrošina sava finansējuma daļa projekta kopējām izmaksām un attiecīgajām kopīgajām darbībām un vietējām darbībām; jāuztur saziņa un sadarbība ar projekta partneriem un vadošo/koordinējošo partneri; jāinformē sabiedrība un ieinteresētās personas par projektu un tā iznākumiem; jānodrošina uzraudzība un projekta apstiprināšanai nepieciešamā dokumentācija).*
- *Nepārvaramas varas gadījumā sadarbības partneru atbildība ir ierobežota.*
- *Ja kāds no partneriem nenodrošina vajadzīgo atbilstību un tādējādi nodara zaudējumus un rada papildu izmaksas, pārējo sadarbības partneru atbildība ir ierobežota.*

5. pants

Izmaiņas partnerībā

- *Grozījumiem jābūt sagatavotam rakstiskā formā, piekrišana ar parakstu ir jāapliecina visiem sadarbības partneriem.*
- *Ieteicams norādīt divus galvenos scenārijus: partnerības paplašināšana (jauna(-u) partnera(-u) iesaistīšanās) vai viena (vai vairāku) partnera(-u) izstāšanās no partnerības.*
- *Budžeta izmaiņas, it īpaši tās, kas attiecas uz kopējām izmaksām un to sadali starp partneriem. Jāparedz izmaiņu apmērs gan gadījumā, ja partnerība tiek „paplašināta”, gan gadījumā, ja partneris izstājas no partnerības.*
- *Katra partnera pienākums par izmaiņām paziņot attiecīgajām iestādēm.*

6. pants

Projekta vadība

- *Projekta vadības komisija, kurā ir iekļauti visu vietējo rīcības grupu pārstāvji un kuras priekšsēdētājs ir vadošais/koordinējošais partneris, kā arī jānorāda komisijas pienākumi un uzdevumi.*
- *Projekta vadības komisijas sekretariāts, ko nodrošina vadošais vai koordinējošais partneris.*

- *Noteikts tikšanās reižu skaits (vismaz "X" reizes) projekta laikā, par kurām, nosūtot rakstisku ielūgumu, informē vadošais/koordinējošais partneris.*

7. pants

Strīdu izšķiršana un piemērojamie likumi

- *Galvenais un vēlamais strīdu izšķiršanas veids, lai panāktu savstarpēju vienošanos.*
- *Ja savstarpēju vienošanos neizdodas panākt, jānorāda vadošā/koordinējošā partnera dalībvalsts/reģiona attiecīgā jurisdikcija.*
- *Ja strīds ir izšķirams tiesā, juridisks spēks ir šī līguma un pielikumu versijai angļu (pēc vienošanās — franču, vācu vai citā) valodā.*

8. pants

Līguma grozījumi

- *Grozījumiem jābūt sagatavotiem rakstiskā formā, piekrišana ar parakstu ir jāapliecina visiem sadarbības partneriem.*
- *Par līguma grozījumiem paredzētajā kārtībā ir jāpaziņo atbilstīgajām iestādēm.*

Līguma teksts tika sagatavots < atrašanās vieta >

Datums

Paraksti

1. Partnera nosaukums/vārds
2. Vietējās rīcības grupas kods VRG sarakstā (<http://ec.europa.eu/sfc/en/2014/support-ms/tnc>)
3. Reģistrācijas kods
4. Pārstāvja vārds (projekta kontaktpersona) Valodas, kurās runā / kuras saprot
5. Oficiālā pārstāvja vārds (paraksts)
6. Amats
7. Vieta (adrese, norādot valsti)
8. Tālruņa numurs
9. E-pasta adrese

PIELIKUMS Projekta pasākumu apraksts

- 1.1. Vispārējo un konkrēto projekta mērķu apraksts
- 1.2. Mērķgrupu apraksts
- 1.3. Pasākumu apraksts (tostarp kopīgās darbības pasākumu apraksts)
- 1.4. Pasākumu plāns

<i>Nr.</i>	<i>Pasākums</i>		<i>Mērķgrupa / atrašanās vieta</i>	<i>Atbildīgais(-ie) / iesaistītais(-ie) projekta partneris(-i)</i>	<i>Plāns (ilgums)</i>	<i>Galvenais iznākums</i>
	<i>Kopīga darbība</i>	<i>Vietējais pasākums</i>				
<i>1.</i>						
<i>2.</i>						
<i>...</i>						

- 1.5. Projekta budžeta sadalījums katram pasākumam

<i>Nr.</i>	<i>Pasākums</i>	<i>Maksimālais paredzētais budžets</i>	<i>Atbildīgais(-ie) projekta partneris(-i)</i>
<i>1.</i>			
<i>...</i>			

- 1.6. Projekta budžeta sadalījums katram sadarbības partnerim

<i>Nr.</i>	<i>Sadarbības partnera nosaukums/vārds</i>	<i>Maksimālais paredzētais budžets</i>	<i>Kopējo izmaksu daļa (ieguldījums kopējās darbības pasākumu budžetā)¹⁴</i>
<i>1.</i>			
<i>...</i>			

- 1.7. Projekta budžeta sadalījums, kurā ir norādīti visi sadarbības partneri un finansējuma izcelsme

<i>Projekta izmaksas (EUR)</i>			
	<i>Kopējās izmaksas visā sadarbības</i>	<i>Finansējuma izcelsmes sadalījums pēc</i>	<i>Ja piesaistīti citi līdzekļi, lūdzu, norādiet tos.*</i>

¹⁴ Veido daļu no maksimālā paredzētā budžeta, kas ir piešķirts sadarbības partnerim. Piezīme. Maksimālā paredzētā budžeta un kopējo izmaksu daļa ir vienāda ar maksimālo vietējiem pasākumiem paredzēto budžetu, kas ir piešķirts attiecīgajam sadarbības partnerim.

		<i>projekta laikā*</i>					
<i>Nr.</i>	<i>Partneris</i>		<i>ELFLA*</i>	<i>cits publiskā sektora ieguldījums*</i>	<i>privātā sektora ieguldījums*</i>	<i>Līdzekļu nosaukums</i>	<i>Līdzekļu apmērs</i>
1.							
...							